

A répzélet térhálói – találkozás a szinesztéziával

Rabóczky Judit Rita szobrairól

Az ember hajlamos az első impulzus alapján szemlélni a bátor alkotásokat. A Rabóczky-művek változtatnak a hétköznapi hozzáálláson. Ezeket a szobrokat áthatja a testet kereső gondolat. A térképzés ritmusa, átláthatósága, a vázlatosság és a kidolgozottság aránya, állapota teszi ezt. Tartalmas, mégis könnyed ez a fáziskép, a lendületes gesztusok nem rutinmozdulatok. Rabóczky munkáiban számtalan szinesztetikus vonást érezni, utólag is hallani véljük a formák „konkrét” zenéjét, a fém átlényegül, nem marad „pengő cimbalom”.

Kábelszobrai erővonalkötegek, feszülő ideg- és érpályák Rabóczky-módra. Alakjai alig bírnak magukkal (*Bolondok, Önszülő, Gólem, Kettős*). Másnál ez az extrovertáltság hatásadását is lehet, nála az alapos testismeret ellensúlyozza ezt a lehetőséget. Hegesztett huzalszobrainak felhői, boszorkányosan gomolygó, térhálósodott látomások, láthatatlan statikájuk viszont meggyőző (*Kint és bent, Királynő, Öten*). Felidéződik Szalay Lajos tömegesedő vonalrendszere és Giacometti a szikár kompozíciókról (*Kertem, Erdőm, Pipacsmező*). Kajánság? A *Macskák* virtuóz mozdulat-sorozatára és kisebb munkáira gondolok (*Húsok, Kaktuszfej, Napfej, Carlo*). A *Giotto angyalai* és a *Kölykök (Gyerekek)* sorozata Szilágyi Domokos *Kényszerleszállását* juttatja eszembe. Alkotói karakterét szellemes, azonosítható, eredeti stílus jellemzi, talán vagányság. Hét éve végzett a Képzőművészeti Egyetemen. Olvassuk, hogy a „szakma” máris megkísérli leegyszerűsítve meghatározni, pedig Rabóczky önmagához képest sem „egyforma” – attól is változatos, hogy benne a mesterség gyakorlati ismerete és az ősművészet ösztönössége arányos. Szobrait személyes, belső szabadsággal kezeli, semmi erőlködés, így különféle pozitívumú alakjai eltérő összeállításban, más-más címmel is érvényesek.

Az Egerből indult Rabóczky Judit Rita most amerikai tanulmányúton van. „Aztán haza gyere!” – Kő Pál ezzel köszönt el egykori növendékétől. A közízlés kiüttlán, nyárspolgári naturalizmusával szemben itthon nagy szükség van friss, energikus szemléletére.

NAGY ANDRÁS (1953) grafikus, könyvtervező, a *Hitel* képszerkesztője.